

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

وزارت کشور - وزارت اطلاعات - وزارت امور خارجه

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۶۰۱۸۷/۱/۶/۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ وزارت کشور و به استناد ماده (۱۸۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹ - تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی تأسیس و فعالیت سازمانهای غیردولتی، موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۶۰۸/ت ۲۷۳۶۷ هـ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۹ به شرح زیر اصلاح می شود:

الف - ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- در متن تبصره (۲)، واژه "اجزای" به واژه "دستگاههای" تغییر می یابد.
- ۲- جمله زیر به انتهای تبصره (۲) اضافه می شود:
مشارکت مقامات و کارکنان دولتی در تأسیس و اداره سازمان، در صورتی که خارج از عنوان و سمت دولتی آنان باشد، مانع وصف غیردولتی سازمان نخواهد بود.
- ۳- تبصره (۳) به شرح زیر اصلاح می شود:
تبصره ۳- اهداف غیرسیاسی، در بردارنده فعالیتی است که مشمول ماده (۱) قانون احزاب نگردد.

۴- متن زیر به عنوان تبصره (۵) اضافه می گردد:

تبصره ۵- داوطلبانه، به معنای مشارکت در تأسیس و اداره سازمان براساس اراده آزاد اشخاص بدون الزام قانونی یا قضایی است.

۵- بند (ت) به شرح زیر اصلاح می شود:

ت - مراجع نظارتی مشتمل بر هیئت نظارت شهرستان (متشکل از فرماندار، نماینده شورای اسلامی شهرستان و نماینده سازمانهای غیردولتی شهرستان)، هیئت نظارت استان (مرکب از استاندار، نماینده شورای اسلامی استان و نماینده سازمانهای غیردولتی) و هیئت نظارت کشور (مرکب از معاون ذیربط وزیر کشور، نماینده شورای عالی استانها و نماینده سازمانهای غیردولتی) می باشند که براساس این آیین نامه و با رعایت ضوابط مربوط، در سطح شهرستان، استان و کشور نسبت به نظارت بر سازمانهای غیردولتی، غیر از تشکلهایی که مطابق قانون، مرجع نظارتی خاص برای آنها پیش بینی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

شماره
تاریخ ۲۹۶۴ هـ / ۵۵۸۷۷
۱۵ دی ۱۳۸۲

شده است، اقدام می نمایند. نظارت بر سازمانهای غیر دولتی فرا استانی، کشوری یا بین المللی با هیئت نظارت کشور خواهد بود.

ب - ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- صدر ماده (۴) به شرح زیر تغییر می یابد:

سازمان حق دارد متناسب با موضوع فعالیت خود، با رعایت این آیین نامه و سایر قوانین و

مقررات مربوط فعالیت نموده و از جمله نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

۲- در بند (ب)، کلمه "مشورتی" حذف می گردد.

۳- متن زیر به عنوان بند (چ) اضافه می گردد:

چ - حق دادخواهی در مراجع قضایی و شبه قضایی.

پ - ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- متن زیر به عنوان بند (ت) اضافه می گردد:

ت - حق عضویت در سازمان

۲- تبصره های ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شوند:

تبصره ۱- سازمان موظف است پیش از دریافت هرگونه کمک، مشخصات کمک کننده و میزان

کمک را به اطلاع هیئت نظارت مربوط برساند.

تبصره ۲- دریافت کمک از رژیمهایی که توسط دولت به رسمیت شناخته نشده اند، ممنوع

است.

تبصره ۳- سازمان موظف است پیش از دریافت کمک از منابع خارجی مشکوک، مشخصات

منبع کمک کننده و میزان کمک او را به هیئت نظارت مربوط اطلاع دهد. مراجع مذکور موظفند

ظرف حداکثر یک هفته از تاریخ وصول اطلاع یادشده، مراتب را به اطلاع وزارتخانه های اطلاعات و

امور خارجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برسانند. دستگاههای مذکور در صورت وجود نظر

مخالف می توانند ظرف حداکثر ۱۵ روز از تاریخ اطلاع، نظر خود را اعلام نمایند. هیئت نظارت مربوط

موظف است حداکثر ظرف ۷۲ ساعت پس از اخذ نظر مراجع ذی ربط یا انقضای مدت ۱۵ روز از تاریخ

اطلاع دستگاههای مذکور، نسبت به ارائه پاسخ به سازمان غیردولتی اقدام کنند. عدم ارائه پاسخ ظرف

این مدت به منزله نظر موافق است. نظر مخالف وزارتخانه های مذکور باید مستدل و با ذکر علل منع

قانونی باشد. نظر مخالف آنها در دیوان عدالت اداری قابل اعتراض خواهد بود. وزارتخانه های اطلاعات،

امور خارجه و کشور موظفند ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، دستورالعمل تعریف و شناسایی

مصادیق منابع خارجی مشکوک را تهیه، تنظیم و ابلاغ نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

شماره
تاریخ
۵۵۸۲۲ / ات ۲۹۶۴۵ هـ
۱۵ دی ۱۳۸۲

ت - ماده (۸) حذف می گردد و شماره مواد (۹)، (۱۰) و (۱۱) به ترتیب به (۸)، (۹) و (۱۰) تبدیل می شوند.

ث - متن زیر به انتهای ماده (۸) اصلاحی اضافه می گردد:

بازرسان نیز باید در حضور نماینده سازمان و صرفاً در محل دفتر سازمان، اسناد و اطلاعات مذکور را بررسی نمایند. نحوه بررسی باید به گونه ای باشد که به وظایف سازمان خللی وارد نیاید. خارج کردن اسناد از سازمان در راستای بازرسی، جز به حکم دادگاه صالح، ممنوع است.

ج - متن زیر به عنوان تبصره (۴) به ماده (۹) اصلاحی اضافه می گردد:

تبصره ۴ - در مورد سازمانهای غیردولتی بین المللی، صدور مجوز مذکور ضرورت ندارد.

چ - مواد زیر به عنوان مواد (۱۱) تا (۱۵) به فصل دوم آیین نامه اضافه می گردند:

ماده ۱۱ - سازمان از حق دسترسی به اطلاعات موجود در مؤسسات عمومی برخوردار است و مؤسسات مذکور مکلفند اطلاعات غیرطبقه بندی شده خود را در اختیار سازمان قرار دهند.

ماده ۱۲ - سازمانهای دولتی و عمومی در قوا و نهادهای مختلف مکلفند در فرایند تصمیم سازی و تصمیم گیری نسبت به اخذ نظر سازمان اقدام نموده و حسب مورد آنها را برای شرکت در جلسات دعوت نمایند و گزارشی از نقطه نظرات ارائه شده را در اسناد سازمان ذی ربط ثبت نمایند.

ماده ۱۳ - دولت مکلف است وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاههای اجرایی به سازمان را شناسایی و نسبت به واگذاری آن اقدام نماید. سازمان نیز حق دارد پیشنهادهای خود را در این خصوص به دولت ارائه کند.

ماده ۱۴ - سازمانهای دولتی مکلفند زمینه مشارکت سازمان در نظارت بر حسن اجرای امور عمومی را فراهم نموده و حسب مورد با هیئتهای حقیقت یاب آنها همکاری نمایند.

ماده ۱۵ - سازمان حق دارد در موضوع فعالیتهای خود و برای حمایت از منافع عمومی علیه اشخاص حقیقی و حقوقی در مراجع قضایی اقامه دعوا نماید.

ح - ماده (۱۲) ضمن تبدیل به ماده (۱۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۶ - متقاضیان تأسیس سازمان مکلفند در غیر از مواردی که مطابق قانون، مرجع خاصی برای صدور پروانه تشکلهای مربوط تعیین شده است، درخواست اخذ پروانه را به مراجع نظارتی مقرر در بند (ت) ماده (۱) ارائه نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

تبصره - نحوه تشکیل هیئتهای مذکور، در بخشنامه وزیر کشور ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تعیین خواهد شد.

خ - بندهای (پ)، (ث) و (ج) از ماده (۱۳) (۱۷ جدید) حذف می گردند و متن زیر به عنوان بند "پ" اضافه می گردد.

پ - دارا بودن صلاحیت تخصصی حداقل دو نفر از مؤسسان در خصوص موضوع فعالیت سازمان.

د - متن ذیل به عنوان بند (ج) به ماده (۱۴) (۱۸ جدید) اضافه می شود:

ج - یک نسخه اجازه نامه موضوع بند "ه" ماده (۶) آیین نامه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری مصوب سال ۱۳۳۷ با اصلاحات بعدی.

ذ - بندهای (ب) و (د) از ماده (۱۵) (۱۹ جدید) حذف می گردند و ترتیب حروف آن به ترتیب تغییر می یابد و در تبصره (۳) عبارت "و تایید مرجع صدور پروانه" حذف می گردد.

ر - تبصره های ماده (۱۶) (۲۰ جدید) حذف و متون زیر جایگزین می شوند:

تبصره ۱ - در صورتی که هیئت نظارت تقاضا را رد کند، مکلف است به طور کتبی دلایل رد درخواست را به متقاضی اعلام کند.

تبصره ۲ - چنانچه موضوع فعالیت سازمان امور زیر باشد، حسب مورد اخذ نظر موافق دستگاه یا دستگاههای دولتی ذی ربط نیز ضروری است:

الف - در امور بهداشت و درمان و مراقبتهای جسمانی و روانی، از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی .

ب - در امور آموزش و پرورش و آموزش عالی، حسب مورد از وزارت آموزش و پرورش یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

پ - در امور پولی، مالی، اعتباری و قرض الحسنه از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۳ - هیئت نظارت مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ دریافت تقاضا نسبت به اخذ نظر مرجع ذی صلاح اقدام و آن مرجع نیز مکلف است حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را اعلام نماید، در غیر این صورت نظر هیئت مزبور موافق تلقی می شود. در صورت تأیید درخواست و صدور پروانه، متقاضی باید مدارک مقرر در آیین نامه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری - مصوب ۱۳۳۷ با اصلاحات بعدی - را به همراه پروانه فعالیت به اداره ثبت شرکتها ارائه کند. مرجع مذکور موظف به

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

شماره

تاریخ

۵۵۸۷۷/ت ۲۹۶۴۵ هـ

۱۵ دی ۱۳۸۲

ثبت "سازمان" حداکثر ظرف ۱۰ روز است. موضوع باید برابر مقررات مربوط در روزنامه رسمی منتشر شود.

تبصره ۴ - متقاضی صدور پروانه می تواند نسبت به رد تقاضای خود به نحو زیر اعتراض نماید:
الف - از تصمیم هیئت نظارت شهرستان ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ به هیئت نظارت استان و در صورت رد تقاضا در هیئت نظارت استان، ظرف یک ماه به هیئت نظارت کشور.
ب - از تصمیم هیئت نظارت استان ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ، به هیئت نظارت کشور.
پ - تصمیم هیئت نظارت کشور در هر مورد قابل اجرا ولی در دیوان قابل اعتراض خواهد بود.
ز - در ماده (۱۷) (۲۱) جدید، عبارت "بالاترین رکن سازمان" به عبارت "بالاترین مرجع اجرایی سازمان" تغییر می یابد.

ژ - در ماده (۱۸) (۲۲) جدید، عبارت "اعضای اصلی" حذف می گردد.

س - بند (ب) ماده (۲۱) (۲۵) جدید) به شرح زیر اصلاح می شود:

ب - بررسی واعلام نظر در خصوص ثبت و فعالیت سازمانهای غیر دولتی خارجی در ایران.

ش - متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۲۲) (۲۶) جدید) اضافه می گردد و تبصره

قبلی به عنوان تبصره (۱) تلقی می شود:

تبصره ۲ - نحوه اقدام مراجع نظارتی بر اساس این ماده، در بخشنامه وزیر کشور که ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ابلاغ می شود، تعیین خواهد شد.

ص - تبصره ماده (۲۳) (۲۷) جدید) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره - نظارت مراجع نظارتی مقرر در بند "ت" ماده (۱)، نافی مسئولیتهای قانونی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در نظارت بر عملکرد آن دسته از مؤسسات مشمول این آیین نامه که به عملیات پولی، مالی و اعتباری می پردازند، نخواهد بود.

ض - در قسمت اخیر ماده (۲۴) (۲۸) جدید)، قبل از عبارت "ابلاغ خواهد شد"،

عبارت "تهیه و پس از تصویب دولت" اضافه می گردد.

ط - ماده (۲۶) (۳۰) جدید) به شرح زیر اصلاح می شود و تبصره قبلی آن به تبصره (۲)

تغییر می یابد:

ماده ۳۰ - تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع فصل ششم قانون کار، واحدهای آموزش عالی و یا مؤسسات پژوهشی موضوع بند "ل" ماده (۱) قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی - مصوب ۱۳۵۳ - ، آموزشگاههای علمی آزاد و نیز مدارس غیرانتفاعی موضوع قانون تأسیس

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

شماره

تاریخ

۵۵۸۷۷/ت ۲۹۶۴۵ هـ

۱۵ دی ۱۳۸۲

مدارس غیردولتی و سایر تشکلهای غیردولتی که در نص قوانین جاری صراحتاً اجازه تأسیس و انحلال آنها به عهده دستگاههای دولتی واگذار شده‌اند، از شمول "سازمان" موضوع این آیین نامه خارج می‌باشند.

تبصره ۱- سازمانهای غیردولتی جوانان، تابع مقررات این آیین نامه و همچنین مقررات اجرایی مربوط به ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم توسعه خواهند بود. در صورت مغایرت مقررات مذکور با این آیین نامه، مقررات مذکور در مورد سازمانهای غیردولتی جوانان اعمال خواهد شد.

محمد رضا عارف
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری ، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه ، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین ومقررات کشور، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت اسناد واملاک کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.